

PROTOCOL per a la incorporació, seguiment i verificació del compliment de les **CLÀUSULES D'IGUALTAT DE GÈNERE** en els contractes públics de l'Ajuntament de Barcelona.

[Decret de contractació pública sostenible de 24 d'abril de 2017](#)

3.6.1. PLA D'IGUALTAT	pàg. 3
3.6.2. PARITAT ENTRE DONES I HOMES EN ELS PERFILS I CATEGORIES PROFESSIONALS.....	pàg. 6
3.6.4. MESURES CONTRA L'ASSETJAMENT SEXUAL I PER RAÓ DE SEXE.....	pàg. 7

Procediment d'aplicació per a Unitats promotores i Empreses contractistes

Definició de les clàusules dins la [Guia de contractació pública social](#)¹.

Condicions d'aplicació:

En les relacions laborals es produeixen discriminacions injustificades entre els homes i les dones. Aquesta infracció del principi constitucional d'igualtat de tracte té diferents manifestacions: els salaris que es paguen pel desenvolupament d'una mateixa activitat són més alts en els homes; la participació de les dones en el desenvolupament dels llocs directius o de responsabilitat és molt inferior als homes sense causa justificada, fins i tot l'exercici de determinades funcions és predominant en els homes.

La Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes i la Llei catalana 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, fixen mesures i actuacions en molts àmbits de l'activitat social per tal que es garanteixi la igualtat de gènere.

L'article 10 de la Llei 17/2015 crida a les administracions públiques catalanes perquè incorporin la perspectiva de gènere en les ofertes de contractació pública i incloguin condicions d'execució dels treballs objecte del contracte per les quals l'empresa adjudicatària hagi d'adoptar mesures tendents a la promoció d'igualtat de homes i dones. L'article 36.1.a) estableix que les empreses amb més de 250 persones treballadores, les que ho tinguin establert en conveni o les que estiguin obligades per disposició de l'autoritat laboral han de disposar de plans d'igualtat.

L'Ajuntament de Barcelona vol impulsar el compliment d'aquestes mesures legals al si de l'execució del contracte públic municipal. La verificació del compliment d'aquestes lleis es trasllada en aquesta guia com a condició d'execució contractual.

L'Ajuntament de Barcelona obre un procés de verificació de les mesures d'igualtat al si del contracte públic, un procés que també és de col·laboració i ajuda perquè les empreses se sensibilitzin i apliquin aquestes obligacions legals durant el temps d'execució del contracte públic municipal. No es tracta d'obrir un procés de penalització a les empreses contractistes com a

¹ **NOTA IMPORTANT:** Aquestes definicions s'han continuat desenvolupant des de la publicació de la Guia. En el protocol d'aplicació i seguiment de cada clàusula s'ofereix un model de redactat de la clàusula que pot ser incorporat en el Plec.

“solució” pel compliment de les obligacions legals. Es tracta de facilitar i impulsar la realització efectiva d’aquestes obligacions legals.

Cal activar aquesta mesura quan les característiques d’execució del contracte públic municipal siguin adequades: el contracte ha de tenir una durada mínima, i l’objecte contractual, requerir una utilització de recursos humans perquè l’aplicació de la mesura tingui una significació, però recordant que no es pretén verificar una política general d’empresa, sinó l’aplicació concreta al si del contracte municipal d’una mesura social que aporta eficiència social al contracte.

En aquest sentit, s’inclouen les següents mesures:

- **Pla d’igualtat:** L’empresa contractista, en els primers deu dies posteriors a la data de formalització del contracte, ha de presentar el Pla d’igualtat entre homes i dones que serà d’aplicació a les persones que executin el contracte i, en el cas que no hi estigui legalment obligada a l’elaboració d’aquest pla, ha de presentar les mesures aplicables en relació amb les persones treballadores que participaran en l’execució del contracte, per assolir la igualtat de tracte i d’oportunitats entre dones i homes en l’àmbit laboral, eliminar estereotips i fomentar una igualtat efectiva i real entre dones i homes.

Aquesta condició d’execució contractual ha de constar en el PCAP o el plec de condicions, d’acord amb la previsió de l’article 146.2 del TRLCSP.

Si l’empresa motiva les raons per no poder aportar aquesta documentació en el termini atorgat rebra les indicacions, l’ajut i l’assessorament municipal i se li concedirà un termini nou perquè porti la informació de les pràctiques requerides. L’incompliment d’aportació del Pla o de les mesures d’igualtat, després de rebre assessorament, suposarà la imposició d’una sanció econòmica d’un 1% del preu del contracte, que s’incrementarà mensualment fins a un màxim del 10% del preu.

- **Paritat entre dones i homes en els perfils i categories professionals:** Aquesta consideració social es pot incloure en el plantejament d’un contracte públic municipal com una condició d’execució contractual, perquè el requeriment es considera essencial per a l’execució del contracte i s’imposa com una obligació de l’empresa contractista de garantir una paritat en els diferents perfils i categories professionals de les persones que executin el contracte o en el desenvolupament de llocs de responsabilitat directiva en l’execució del contracte.

- **Mesures contra l’assetjament sexual i per raó de sexe:** L’empresa contractista ha d’entregar un pla que detalli les mesures per prevenir, evitar i eradicar l’assetjament sexual i l’assetjament per raó de sexe, en relació amb el personal adscrit a l’execució del contracte. Aquestes mesures podran consistir, com a mínim, en campanyes informatives que detallin què són conductes d’assetjament sexual o per raó de sexe; accions formatives i la designació de persones de referència que vetllin per un espai de treball lliure de violències masclistes o per orientació sexual o identitat de gènere.

Concretament, en els contractes de serveis en què la prestació estigui destinada a persones físiques, es pot establir com a condició d’execució que l’empresa contractista apliqui mesures de protecció específica de les persones professionals contra l’assetjament sexual i per raó de sexe que aquestes puguin patir per part de les persones usuàries, així com l’adopció de mesures de formació al personal per detectar millor les situacions de violència masclista o per orientació sexual o identitat de gènere que pateixen les persones usuàries finals.

3.6.1. PLA D'IGUALTAT

Model de clàusula:

L'empresa contractista, en el termini de deu dies posteriors a la data de formalització del contracte, ha de presentar a la persona responsable del contracte el Pla d'igualtat entre homes i dones que serà d'aplicació a les persones que executin el contracte i, en el cas que no hi estigui legalment obligada a l'elaboració d'aquest Pla, ha de presentar les mesures aplicables per assolir la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit laboral, eliminar estereotips i fomentar una igualtat efectiva i real entre dones i homes.

Si l'empresa motiva les raons per no poder aportar les mesures d'igualtat en el termini atorgat rebrà les indicacions, l'ajut i l'assessorament municipal i se li concedirà un nou termini perquè aportï la informació de les pràctiques requerides. L'incompliment d'aportació del Pla o de les mesures d'igualtat, després de rebre assessorament, suposarà la imposició d'una sanció econòmica d'un 1% del preu del contracte, que s'incrementarà mensualment fins a un màxim del 10% del preu.

1.1. Fase de preparació de la licitació:

Si la Unitat Promotora (d'ara endavant UP) necessita assessorament sobre les condicions d'inclusió de la mesura o sobre la manera de fer-ho, demanarà assessorament al Departament de Transversalitat de gènere (d'ara endavant DTG) a través del correu electrònic: Tgenere.empreses@bcn.cat. Quan estigui operativa l'aplicació informàtica de seguiment de les clàusules socials consignarà aquesta demanda d'assessorament a través de l'apartat corresponent de l'aplicatiu.

El DTG respondrà a aquesta demanda en un termini màxim de 5 dies hàbils a partir de la seva recepció.

La UP consignarà en l'apartat de l'aplicatiu corresponent, quan estigui operatiu, si ha requerit o no d'aquest suport.

1.2. Fase d'execució del contracte:

En un termini màxim de 10 dies naturals posteriors a la data de formalització del contracte, l'empresa contractista declararà **si presenta o no** el Pla d'igualtat o les mesures de promoció de la igualtat aplicables a les persones que executin el contracte.

1.2.1. En cas afirmatiu:

S'adjuntarà la documentació següent:

A) Empreses legalment obligades a disposar d'un Pla d'igualtat segons el que estableix l'article 45 de la Llei Orgànica 3/2007:

- **Pla d'igualtat** aplicable a les persones que executin el contracte.

**Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos**

- **Declaració signada** conforme el Pla d'igualtat inclou un diagnòstic de la situació en, com a mínim, les següents matèries:
 - Accés a la feina.
 - Classificació professional.
 - Promoció i formació.
 - Retribucions.
 - Ordenació del temps de treball.
 - Prevenció de l'assetjament sexual i per raó de sexe, en cas que no disposi d'un Protocol específic.
- ... el qual justifica la idoneïtat de les mesures previstes.

B) Empreses no subjectes a l'obligació legal de disposar d'un Pla d'Igualtat segons el que estableix l'article 45 de la Llei Orgànica 3/2007:

- **Mesures de promoció de la igualtat** aplicables a les persones que executin el contracte.
 - **Declaració signada** conforme:
 - No està obligada a disposar de Pla d'igualtat.
 - Aporta i annexa les mesures de promoció de la igualtat aplicables a les persones que executin el contracte.
 - Que les mesures de promoció de la igualtat inclouen un diagnòstic de la situació en, com a mínim, una de les següents matèries:
 - Accés a la feina.
 - Classificació professional.
 - Promoció i formació.
 - Retribucions.
 - Ordenació del temps de treball.
 - Prevenció de l'assetjament sexual i per raó de sexe, en cas que no disposi d'un Protocol específic.
- ... que justifica la idoneïtat de les mesures previstes.

1.2.2. En cas negatiu:

L'empresa contractista comunicarà a la Unitat Promotora (UP) el motiu pel qual no presenta la documentació en el termini establert. En aquest cas la UP podrà derivar l'empresa al DTG per tal que rebi assessorament, consignat aquesta derivació en l'apartat corresponent de l'aplicatiu informàtic per al seguiment de les clàusules socials, quan aquest estigui operatiu.

La UP, informará a l'empresa dels passos a seguir, facilitant-li el contacte i l'assessorament del DTG. La UP consignarà si s'ha produït o no aquesta derivació i, en cas afirmatiu, s'assegurarà que s'adjunten els documents relacionats, **la Fitxa de derivació DTG**, i posteriorment un **Informe de recomanacions** que emetrà finalment el DTG.

Rebudes les recomanacions i l'assessorament del DTG, l'empresa haurà d'aportar el **Pla o el document de mesures d'igualtat**.

Si persisteix en l'incompliment del requeriment, la UP determinarà i consignarà en l'aplicatiu, quan aquest estigui operatiu, l'import de la sanció econòmica aplicada i el percentatge que representa sobre el preu del contracte.

1.3. Fase prèvia a la finalització del contracte:

Abans de finalitzar el contracte l'empresa consignarà les següents dades relatives a les persones treballadores ocupades en la seva execució:

- Núm. d'homes.
- Núm. de dones.
- Núm. total de persones treballadores.
- Percentatge d'homes.
- Percentatge de dones.

A més, de forma voluntària i a títol informatiu, facilitarà les següents dades generals relatives al conjunt de la seva plantilla:

- Percentatge d'homes.
- Percentatge de dones.
- Índex de segregació horitzontal (percentatge de dones en cada àrea o departament funcional de l'empresa)
- Índex de segregació vertical (núm. de dones directives sobre el total de càrrecs directius).
- Bretxa salarial (Salari mitjà/hora dels homes en plantilla - salari mitjà/hora de les dones en plantilla / salari mitjà/hora dels homes en plantilla).

Aproximadament un mes abans de finalitzar el contracte, l'empresa adjudicatària informarà a la UP i consignarà en l'aplicatiu informàtic, quan aquest estigui operatiu, si ha aplicat mesures relacionades amb els àmbits previstos en el Pla d'igualtat o en les mesures presentades, presentant **un informe de seguiment amb la concreció de quines han estat aquestes mesures**.

3.6.2. PARITAT ENTRE DONES I HOMES EN ELS PERFILS I CATEGORIES PROFESSIONALS

Model de clàusula:

L'empresa contractista ha de garantir la paritat entre dones i homes:²

a) en el desenvolupament de llocs de responsabilitat directiva dintre de l'execució del contracte.

b) en els perfils i/o categories professionals d'entre les persones que executin el contracte següents:

.....
.....
.....

c) en tots els perfils i categories professionals, incloent-hi el desenvolupament de responsabilitats directives, dintre del personal dedicat a l'execució del contracte.

En el termini de deu dies posteriors a la firma del contracte aportarà la relació de persones que executen el contracte amb la categoria professional laboral que tenen reconeguda en el contracte amb l'empresa. Si s'escau, aportarà els contractes per acreditar la declaració.

2.1. Fase de preparació de la licitació:

Si la Unitat Promotora (d'ara endavant UP) necessita assessorament sobre les condicions d'inclusió de la mesura o sobre la manera de fer-ho, demanarà assessorament al Departament de Transversalitat de gènere (d'ara endavant DTG) a través del correu electrònic: Tgenere.empreses@bcn.cat. Quan estigui operativa l'aplicació informàtica de seguiment de les clàusules socials consignarà aquesta demanda d'assessorament a través de l'apartat corresponent de l'aplicatiu.

El DTG respondrà a aquesta demanda en un termini màxim de 5 dies hàbils a partir de la seva recepció.

La UP consignarà en l'apartat de l'aplicatiu corresponent, quan aquest estigui operatiu, si ha requerit o no d'aquest suport.

La UP detallarà si la mesura s'aplicarà sobre llocs de responsabilitat directiva o bé en altres perfils i categories professionals, en ambdós casos sempre de les persones que executaran el contracte.

² Triar l'opció adequada segons quina sigui la finalitat de la clàusula.

2.2. Fase d'execució del contracte:

L'empresa contractista informará a la UP i consignarà en l'aplicatiu informàtic, quan aquest estigui operatiu, les següents dades en relació al col·lectiu objecte de la mesura social (personal en llocs directius o altres categories o perfils professionals):

- Núm. d'homes
- Núm. de dones
- Total de persones treballadores
- Percentatge d'homes
- Percentatge de dones
- Percentatge total de persones treballadores.

Aquesta informació anirà acompanyada d'una declaració signada que inclogui la relació de la plantilla implicada en l'execució del contracte, indicant el sexe i la categoria professional. La UP podrà sol·licitar l'aportació de la **documentació que acrediti la veracitat** d'aquesta declaració quan ho consideri oportú.

Par la seva banda, en base a la informació facilitada per l'empresa contractista, la UP consignarà si es compleix el principi de paritat entre dones i homes d'acord amb els criteris establerts en la condició d'execució. En cas negatiu indicarà l'import de la sanció aplicada i el percentatge que representa sobre el preu del contracte.

3.6.4. MESURES CONTRA L'ASSETJAMENT SEXUAL I PER RAÓ DE SEXE

Model de clàusula:

L'empresa contractista ha d'entregar el Protocol o un document que detalli les mesures per prevenir, evitar i eradicar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe, en relació amb el personal adscrit a l'execució del contracte. Aquestes mesures han de consistir, com a mínim, en campanyes informatives que detallin què són conductes d'assetjament sexual o per raó de sexe; accions formatives i la designació de persones de referència que vetllin per un espai de treball lliure de violències masclistes o per orientació sexual o identitat de gènere.

L'empresa contractista ha d'aplicar mesures de protecció específica de les persones professionals contra l'assetjament sexual i per raó de sexe que aquestes puguin patir per part de les persones usuàries, així com adoptar les mesures de formació al personal per detectar millor les situacions de violència masclista o per orientació sexual o identitat de gènere que pateixen les persones usuàries finals.³

3.1. Fase de preparació de la licitació:

Si la Unitat Promotora (d'ara endavant UP) necessita assessorament sobre les condicions d'inclusió de la mesura o sobre la manera de fer-ho, demanarà assessorament al Departament

³ Paràgraf opcional per als contractes de serveis en què la prestació estigui destinada a persones físiques.

**Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos**

de Transversalitat de gènere (d'ara endavant DTG) a través del correu electrònic: Tgenere.empreses@bcn.cat. Quan estigui operativa l'aplicació informàtica de seguiment de les clàusules socials consignarà aquesta demanda d'assessorament a través de l'apartat corresponent de l'aplicatiu.

El DTG respondrà a aquesta demanda en un termini màxim de 5 dies hàbils a partir de la seva recepció.

La UP consignarà en l'apartat de l'aplicatiu corresponent, quan estigui operatiu, si ha requerit o no d'aquest suport.

3.2. Fase d'adjudicació:

En un termini màxim de 10 dies naturals posteriors a la data de formalització del contracte, l'empresa contractista aportarà una declaració signada conforme aporta i annexa :

- a. un **Pla d'igualtat** que incorpora mesures per a prevenir, evitar i eradicar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en relació amb el personal adscrit a l'execució del contracte, o bé...
- b. un **Protocol** per a prevenir, evitar i eradicar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en relació amb el personal adscrit a l'execució del contracte, o bé...
- c. una **descripció de les mesures concretes** per a prevenir, evitar i eradicar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en relació amb el personal adscrit a l'execució del contracte.

Aquesta declaració inclourà el compromís que el document presentat compleix amb els requeriments quant a la inclusió, com a mínim, de les següents mesures:

- **Campanyes informatives** que detallin què són conductes d'assetjament sexual i/o per raó de sexe.
- **Accions formatives.**
- **Designació d'una o més persones referents** que vetllin per un espai de treball lliure de violències masclistes, indicant en aquest cas el nom i cognoms de les mateixes.

S'acompanyarà de la documentació següent:

- **Pla d'igualtat, Protocol o document** que detalli les mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe.

Si l'empresa contractista no presenta la documentació sol·licitada o aquesta incompleix els requeriments comunicarà a la UP el motiu de l'incompliment. En aquest cas la UP podrà derivar l'empresa al DTG per tal que rebi assessorament, signant aquesta derivació en l'apartat corresponent de l'aplicatiu informàtic, quan aquest estigui operatiu.

La UP, informarà a l'empresa dels passos a seguir, facilitant-li el contacte i l'assessorament del DTG. La UP consignarà si s'ha produït o no aquesta derivació i, en cas afirmatiu, s'assegurarà

**Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos**

que s'adjunten els documents relacionats, la **Fitxa de derivació DTG**, i posteriorment un **Informe de recomanacions** que emetrà finalment el DTG.

Rebudes les recomanacions i l'assessorament del DTG, l'empresa haurà d'aportar el document que ha d'incloure les mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe.

Si persisteix en l'incompliment del requeriment, la UP determinarà i consignarà en l'aplicatiu, quan aquest estigui operatiu, l'import de la sanció econòmica aplicada i el percentatge que representa sobre el preu del contracte.

3.3. Fase prèvia a la finalització del contracte:

Aproximadament un mes abans de finalitzar el contracte, l'empresa adjudicatària consignarà si ha aplicat mesures relacionades amb els àmbits previstos:

- Campanyes informatives.
- Accions formatives.
- Designació de referent/s.

I adjuntarà un **informe de seguiment** amb la concreció de quines han estat aquestes mesures.